

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1973-1974.

24 OKTOBER 1973.

Voorstel van wet tot instelling van een controle op de adoptie van minderjarigen.

TOELICHTING

De wet van 22 maart 1940 « op de aanneming van een kind en de dienstwillige voogdij » heeft een nieuw impuls en een grotere maatschappelijke betekenis gegeven aan een vorm van afstamming die tot dan toe zeer weinig toepassing vond omdat er strenge voorwaarden aan waren verbonden.

Die wet zag immers als voornaamste doel van de adoptie aan de minderjarigen, die dit hadden moeten missen, een tehuis, een vader, een moeder en een affectieve sfeer te bezorgen met de persoonlijke genegenheid en het zekerheidsgevoelen die onontbeerlijk zijn voor de harmonische ontwikkeling van de persoonlijkheid.

De wet van 21 maart 1969 heeft de aldus geschapen mogelijkheden nog verbeterd door minder strenge voorwaarden te stellen voor degenen die een kind wensen te adopteren en aan de adoptie een grotere stabiliteit te geven.

Het gevolg hiervan was dat de adoptie een groot succes kende niet alleen bij degenen aan wie de natuur geen afstammelingen had geschonken, maar ook bij edelmoedige echtparen die bereid waren een groter gezin te verzorgen en hun haardstede open te stellen voor kinderen zonder ouders.

Hoewel de adoptie allereerst ten doel heeft ouderloze kinderen gelukkig te maken, hebben steeds meer personen ze spoedig met de beste bedoelingen in de eerste plaats aangegrepen om het verlangen te vervullen van volwassenen die een uitlaat zoeken voor hun drang naar toewijding, genegenheid en rederheid.

Men vergete echter niet dat die personen vol toewijding dikwijls slecht bekend zijn met de risico's en bijgevolg ook met de onontbeerlijke voorzorgsmaatregelen en dat zij zich

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1973-1974.

24 OCTOBRE 1973.

Proposition de loi instaurant un contrôle sur les adoptions de mineurs.

DEVELOPPEMENTS

La loi du 22 mars 1940 sur l'adoption et la tutelle officielle est venue donner une inspiration nouvelle et une utilité sociale plus étendue à une forme de filiation qui, jusque-là, avait été très peu pratiquée en raison des conditions sévères auxquelles elle était soumise.

En effet, la loi donnait pour but principal à l'adoption de procurer aux mineurs d'âge qui en étaient privés, le foyer, le père, la mère, le climat affectif avec toute la sollicitude individuelle et le sentiment de sécurité indispensables au développement harmonieux de leur personnalité.

La loi du 21 mars 1969 a amélioré encore les possibilités ainsi offertes en atténuant les conditions imposées aux personnes désireuses d'adopter et en donnant à l'adoption une plus grande stabilité.

Il en est résulté un succès considérable de l'adoption, non seulement auprès des personnes que la nature a privées de descendance, mais encore auprès des couples généreux disposés à agrandir leur famille en ouvrant leur foyer à un enfant sans parent.

Si l'adoption a pour intérêt principal de faire le bonheur d'un enfant sans parent, on a vu croître rapidement le nombre des personnes bien intentionnées qui se préoccupent d'abord de satisfaire les désirs d'adultes soucieux de trouver un exutoire à leur besoin de dévouement, d'affection, de tendresse.

Mais il faut savoir que ces personnes dévouées sont souvent mal informées des risques et partant des précautions qui s'imposent et ne réalisent pas toujours les dangers aux-

niet altijd rekenschap geven van de gevaren waaraan ze niet alleen de minderjarigen blootstellen maar ook hen die ze opnemen.

Er bestaat weliswaar een controle door de rechtbanken, die belast zijn met de homologatie van de akten van adoptie en het past hier hulde te brengen aan de nauwgezetheid van de magistraten die van zulke akten kennis nemen even zeer als aan de toewijding van hun medewerkers. Maar men mag niet over het hoofd zien dat telkens wanneer een kind wordt opgenomen om het te adopteren, niet steeds een overeenkomst wordt opgemaakt die aan de rechtbanken wordt voorgelegd en dat de rechtbanken bovendien niet op de hoogte worden gebracht van de mislukte pogingen tot adoptie met al de traumatische gevolgen voor de kinderen.

Het lijkt dus noodzakelijk een preventieve regeling tot stand te brengen, die erkenningsvoorwaarden stelt aan de natuurlijke en de privaats- en publiekrechtelijke rechtspersonen die gewoonlijk, in het belang van de kinderen, bezighouden met hun adoptie of hun opnemings in een gezin.

Het zou onrechtvaardig en wellicht nadelig zijn voor de kinderen die deze wet poogt te beschermen, ieder persoonlijk initiatief op het gebied van de adoptie te verbieden; maar het leek ons voorzichtig aan hen die op zulke persoonlijke initiatieven wensen in te gaan, een langere wachttijd op te leggen. Dat is het doel van artikel 4 van de navolgende tekst.

*
**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1.

De natuurlijke en de privaats- of publiekrechtelijke rechtspersonen wier hoofd- of bijactiviteit er gewoonlijk in bestaat minderjarigen in een gezin te plaatsen met het doel om ze te laten adopteren, evenals zulke personen die als bemiddelaars optreden inzake adoptie van minderjarigen of hun plaatsing in een gezin met het doel om ze te laten adopteren, moeten van de Minister tot wiens bevoegdheid het Gezin behoort, vergunning verkrijgen om die werkzaamheden uit te oefenen.

ART. 2.

De vergunning wordt verleend onder de volgende voorwaarden :

1. De betrokkenen moeten een vereniging zonder winst-oogmerk oprichten of opgericht hebben overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 of in een andere wettelijke vorm die het streven naar materieel voordeel uitsluit;

2. Hun activiteit moet hoofdzakelijk of uitsluitend bestaan in het bevorderen van de adoptie van minderjarigen;

quels elles exposent non seulement le mineur intéressé mais aussi ceux qui l'accueillent.

Il existe, bien entendu, le contrôle des tribunaux chargés d'homologuer les contrats d'adoption et il est équitable de rendre hommage à la conscience des magistrats appelés à en connaître autant qu'au dévouement de leurs collaborateurs. Cependant on ne peut perdre de vue que tous les recueils en vue d'adoption ne font pas toujours l'objet d'un contrat soumis aux tribunaux et que, d'autre part, les tribunaux ne sont pas informés des tentatives d'adoption avortées, avec leurs conséquences traumatisantes pour les enfants.

Il paraît donc nécessaire d'instituer une réglementation ayant un caractère préventif, en imposant des règles d'agrégation aux personnes physiques ou morales, publiques ou privées, qui habituellement, s'occupent, dans l'intérêt des enfants, de leur adoption ou de leur placement en famille.

Il serait injuste, et peut-être préjudiciable aux enfants que la présente loi a pour objet de protéger, d'interdire toute initiative individuelle dans le domaine de l'adoption; mais il a paru prudent d'imposer à ceux qui désirent profiter de ces initiatives individuelles un temps d'épreuve plus long; c'est l'objet de l'article 4, du texte ci-dessous.

N. HOUGARDY.

*
**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er.

Les personnes physiques ou morales, privées ou publiques qui habituellement, à titre principal ou accessoire, désirent placer en vue de leur adoption des mineurs, ou servir d'intermédiaire pour leur adoption ou le placement en vue d'adoption, devront obtenir du Ministre ayant la Famille dans ses attributions l'autorisation d'exercer ces activités.

ART. 2.

L'octroi de l'autorisation sera subordonné aux conditions ci-dessous :

1. Les candidats devront se constituer ou être constitués en association sans but lucratif, conformément aux dispositions de la loi du 27 juin 1921, ou sous une autre forme légale exclusive de la poursuite d'un gain matériel;

2. Ils devront avoir pour activité principale ou exclusive, l'adoption de mineurs;

3. Ze moeten beschikken over voldoende geschoold personeel;

4. Ze moeten zich onderwerpen aan de controle van de Minister tot wiens bevoegdheid het Gezin behoort.

Deze controle heeft met name betrekking op de vervulling van de hiervoren bedoelde voorwaarden en de naleving van de volgende verplichtingen :

a) voorafgaand grondig onderzoek over de geadopteerde en de adoptanten;

b) bijhouden van een persoonlijk dossier voor ieder geadopteerde;

c) geregeld toezicht op ieder kind dat door bemiddeling van de vereniging in een gezin is opgenomen in afwachting dat de wettelijke formaliteiten zijn vervuld.

ART. 3.

Een verhindering van de verplichte controle of het niet naleven van de opgelegde verplichtingen kan leiden tot de intrekking van de vergunning.

ART. 4.

In geval van adoptie door bemiddeling van natuurlijke of rechtspersonen die de in artikel 1 hiervoren bedoelde vergunning niet bezitten, kan het homologatievonnis van de adoptieakte niet worden uitgesproken voordat ten minste twee jaar is verstreken sedert de dag waarop het kind in het gezin is opgenomen.

ART. 5.

De in het vorig artikel bepaalde termijn kan worden ingekort indien de geadopteerde het kind van een der echtgenoten is.

3. Ils devront disposer d'un personnel qualifié en nombre suffisant;

4. Ils devront se soumettre au contrôle du Ministre ayant la Famille dans ses attributions.

Ce contrôle portera notamment sur l'accomplissement des conditions prévues ci-dessus et sur le respect des obligations suivantes :

a) enquête approfondie préalable à toute adoption sur l'adopté et les adoptants;

b) tenue d'un dossier individuel pour chaque cas d'adoption;

c) surveillance régulière de tout placement d'enfant effectuée par l'association en attendant l'accomplissement des formalités légales.

ART. 3.

Tout obstacle mis à l'exercice du contrôle prévu ou des obligations imposées pourra entraîner le retrait de l'autorisation de fonctionnement.

ART. 4.

Lorsque des adoptions auront été réalisées par des personnes physiques ou morales ne jouissant pas de l'autorisation prévue à l'article 1er ci-dessus, le jugement d'homologation du contrat d'adoption ne pourra pas être prononcé moins de deux ans après la date du recueil de l'enfant.

ART. 5.

Le délai prévu à l'article précédent pourra être abrégé si l'adopté est l'enfant d'un conjoint.

N. HOUGARDY.
B.-J. RISPOULOS.
P. ANSIAUX.
R. HOUBEN.
M.-A. PIERSON.